

Bilim Karagulov

(1936)

1936 yılında Narın ili Cumgal ilçesindeki Çæk köyünde doğdu.

B.Karagulov, ortaokulu ve liseyi bitirdikten sonra, 1954 yılında Kırgız Devlet Üniversitesi Filoloji Fakültesine girip, onu 1959 yılında başarıyla bitirdi.

B. Karagulov'un sanat faaliyeti genç çağından başladı. Genç yeteneğin "Lagerde" (Kampta) adlı ilk şiiri 1954 yılında "Kırgızstan Pioneri" gazetesinden yayınlandı.

O günden beri B. Karagulov'un birçok telif ve tercüme eserleri okuyuculara sunuldu.

B. Karagulov, 1975 yılından itibaren SSCB Yazarlar Birliği üyesidir.

ESERLERİ:

Mandalak (Lale), Küçük çocuklar için, Kırgızoku-
upedmambas, Frunze, 1960, 75s.

Çırpık (Fidan), Çocuklar için, Kırgızokuupedmam-
bas, Frunze, 1961, 56s.

Dostuk (Dostluk), Kırgızokuupedmambas, Frunze,
1961, 31s.

Eki Ömürdön Epizod (İki Ömürden Parçalar),
Mektep, Frunze, 1968, 59s.

Şiirler

ANTİL' ARALDARININ BERMETİ

"Meken için kurman boluu - demek çaşoo..."
(Cüz cıldan aşuun ubakıttan beri ırdalıp keke catkan
Kubanın uluttuk gimninen)

I

İndeetster,
Siboniyler, tainerdin cergesi -
Kuba aralı -
Antilderin bermeti.
Kubanarlık kulpunuşu dağı bar,
Kursant kılıp tartıp turgan çağı bar.
Kuba ceri -
Keremettüü cer körkü.

Kant kamışı, apel'sindey maktaluu,
Greyfruttar, banan, mango baktarı.
Deñizlerden serüün, sergek cel kelip,
Peylin tögüp, beykuttukta termelip,
Berekelüü
beyiş ele
nakta bu.

Caratılış cakşı sıyın arnagan;
Mezgil kışsız, memiregen cay calañ.
Añkıp turgan eçen güldör buralıp,
Atırına aralaş seep kubanıç,
Aral erkin -
adam basıp barbagan.

Too körünböyt,
Toodoy, toodoy köç cüröt,
Tolkun cüröt ceekterine tepkilep.
Miñden aşuun aralçanın baştarı,
Şıkaalaşat okeandan baş bağıp:
Dayım kılım
çaykap,
çaynap ketti dep.
Oşolordon oboçorook bölüngön,
Antilderin asılı dep körüngön,

ANTİL' ADALARININ İNCİSİ

"Vatan için şehit düşmek - demek ki yaşamak..."
(Yüz yıldan fazla bir süredir söylenilip gelmekte olan
Küba'nın milli marşından)

I

İndeetzler¹,
Siboniyler, tainlerin bölgesi -
Küba adası -
Antillerin incisi.
Sevinecek renklenmesi daha var,
Memnun edip kendine çeken yönleri var.
Küba yeri -
Kerametli yer görkü.

Şeker kamışı, portakal gibi methedilen,
Greyfurtlar, muz, mango ağaçları.
Denizlerden serin, canlı yel esip,
Cömert davranıp, sükunette sallanıp,
Bereketli
cennet idi
asıl bu.

Yaradılış iyi mükafatını sunan;
Mevsim kışsız, sakın güzel yaz bir tek.
Mis koku yayan sayısız çiçek yetişip,
Parfümüne karışık döküp mutluluk,
Ada erkin -
insan ayak atmayan.

Dağ gözükmeyiz,
Dağlar kadar göç gezer,
Dalga gezer kıyısına tepinip.
Binden fazla adacıkların başları,
Göz atarlar okyanustan kafa uzatıp:
Dayıma yüzyıl
çalkalayıp,
çiğneyip gitti diye.
Onlardan biraz uzakta bölünen,
Antillerin asili olarak görünen,

1 İndeetz - Amerika yerlileri. Kızılderili.

Köldün körkün osmo tartıp közünö,
Köktün körkün caap koyup özünö,
Köp aralga
Kuba aralı özü meñ.

Alıs caktan
sapar kelip sınagan;
algaç aga aşık bolgon bir adam,
Körkün körüp,
köñülü ergip,
tañdanıp,
Közü kanbay,
mañdayına ay canıp,
Köödönü kööp,
cürögü arañ çıdagan.<...>

... Kıyla mezigil,
Kılım öttü, cıl öttü.
Karılık cep
Adamdağı cüröktü.
Soodagerler
kaptap kirip araldı,
Kolonistter
andan aşkan amalduu
Aldap-soolap
aborigendi tügöttü.

Kün körüşüp
kuldar menen, küñ menen
Velaskester,
Maçadolor biylegen.
İspandardın
aç közdüğü aşınıp,
Afrikadan
calañ kuldar taşılıp,
Kuba soolup,
Kuba oorup, kirdegen.

Maktanıcı
Maçadonun bar dağı:
Kıynoo,
Türmö
anın süygön ardağı.
Kan cıttanıp
içken aşı taza emes,
Kapırınıñdın küñöösü too, az emes,
Kañça adamdı
Erksizdikte karmadı.

Kaynap turgan
Kant bulagın eske alıp,
Kiyinçereek
Koşmo Ştattar köz salıp,
"Küç atasın
taanımakpı", çınında,
küçtüülörgö
aybat kılıu kıyın da,
Törö ispandı
töştön arı tepti anık.

Gölün güzelliğini osmo¹ sürüp gözüne,
Gök yüzünün güzelliğini örtüp kendine,
Çok adaya
Küba adası kendisi bendir.

Uzak taraftan
ziyaret edip sınayan;
ilk kez ona aşık olan bir adam,
görkünü görüp,
gönlü eriyip,
şaşırap,
Gözü doymayıp,
karşısında Ay parlayıp,
Göğsü kabarıp,
kalbi çok zor dayananan. <...>

...Hayli zaman,
Asır geçti, yıl geçti.
Yaşlılık yiyip
İnsandaki yüreği.
Tüccarlar
Basıp girip adaya,
Sömürgeciler
Ondan daha hileli
Kandırıp-baştan çıkarıp
Yerlileri tüketti.

Gün geçirip
Kullar ile, köyleyle
Velaskesler²,
Maçadolar³ hükmeden.
İspanyalıların
Aç gözlülüğü aşırı gidip,
Afrika'dan
Sadece kullar taşınıp,
Küba solup,
Küba hastalanıp, kirleyen.

Övünmesi
Maçado'nun var yine:
Eziyet,
Hapis
Onun seven kutsalı.
Kan kokup
İçtiği aşı temiz değil,
Gavurunun günahı dağ, az değil.
Kaç insanı
Kölelikte tutmuştur.

Kaynayıp duran
Şeker kaynağına dikkat edip,
Sonraları
Birleşmiş Devletler göz artıp,
"Güç babasını
tanır mıydı", aslında,
güçlülere
karşı çıkmak zordur ya,
bey İspanyalıyı
göğüstən ala tepti tam.

1 Osmo - ezip, suyunu sıkıp kaşa süren koyu yeşil renkteki bir bitkisel boya ve bu bitkinin adı.

2 Velaskes - özel isim.

3 Maçado - özel isim.

Kolonisttik
buzuk işke sak turat,
Koşmo Ştattar kol uzunun caktırat.
Mussolini,
Gitler öndüü ilgyı kuu,
Ful'xensio Batistanı biy kıldı,
Daana faşist dalısınan çapkılap.

Bürköö kabak
tündü kiyip açılbaş,
Eldin ıyı,
eldin muñu basılbaş,
Biylik eesi bilse dağı kögördü,
Ak tilektüü
adamdardın köbü öldü,
Adat bolup:
asuu menen atılmay.

Karnavaldar -
oyun-zooktor tıyılıp,
Kaygı-muñdar
Köküröktö cıyılıp...
Birok elder ırdap, biylep cürüştü:
"Kuba ıyın", "Ene İnesti" süyüşçü.
Songol koşup
küdür üzgön küyüttü.
Kolonıyanın arbin ildet caktarı:
İşsizder köp,
ilmeñdegen çaş, karı.
Koşmo Ştattan
konteynder kelse ele
Kol kabıştıq -
"cardam" bolup ölkögö,
Calañ soguş
bazaları kaptadı.

Köküröktö
kıcıp kaynap toltura,
El tolkugan,
Eçen colu tolkugan.
Diktatorlor
çara körüp şaşılıp,
Kuuguntuktap,
Kural menen basılıp,
Ayanttarda
adam baskız, bolçu kan.

Antonio Maseonun ülgüsün
Ar ubakta
Koldogonun bilgizip,
Eldi ügüttöp
Xose Marti ceñişke,
Eñ obolu emgek,
teñdik berişke,
Erkindiktin
Şamın turdu küygüzüp.

Sömürgecilik
Bozuk işe tetkikte bulunur,
Birleşmiş Devletler el uzununu beğenir.
Mussolini,
Hitler gibi hep krunaz,
Fulhensio Batistan'ı hükümdar etti,
Asıl faşist omzundan okşayıp.

Çatılmış kaşlar
gece örtünüp açılmayıp,
Halkın göz yaşsı,
halkın üzüntüsü dinmeyip,
Hükümet sahibi bilse de inatlaşsı,
İyi niyetli
İnsanların çoğu öldü,
Alışkanlık olup:
asmak ve kurşuna dizilmek.

Karnavallar -
Oyun-eğlenceler men edilip,
Keder, acılar
Gögüslerde birikip...
Ancak millet şarkı söyleyip, eğlenip yürüyordu:
"Küba acısını", "Anne İnesi" severlerdi.
Son'a¹ katıp
Umudu kesen kederi.
Sömürgecinin fazladır kötü yanları:
İşsizler çok,
Eline çabuk genci, yaşlısı.
Birleşmiş Devletlerden
Konteynerler gelirse hemen
Yardımlaşma -
"yardım" olup ülkeye,
yalnız savaş
üsleri kaptadı.

Gönüllerde
Vıcıklanıp kaynayıp dopdolu,
Halk isyan eden,
Bir çok kez isyan eden.
Diktatörler
Çare görüp acele edip,
Takibe alıp,
Silah zoruyla bastırıp,
Meydanlarda
İnsan basamaz, olurdu kan.

Antonio Maseo'nun örneğini
Her zaman da
Kolladıklarını bildirip,
Halka propaganda edip
Hose Marti zafere,
İlk olarak emek,
Eşitlik vermeye,
Özgürlüğün
Meşalesini duruyordu yakıp.